

Aan: het college van B&W van de gemeente Groningen
Betreft: vragen ex art. 38 RvO over consumentenvuurwerk tijdens Oud en Nieuw

Groningen 2 januari 2020

Geachte College,

De afgelopen jaren wordt er een breed maatschappelijk debat gevoerd over de negatieve kanten van het gebruik van vuurwerk bij de traditionele Oud & Nieuwviering: geluidsoverlast, verslechtering van de luchtkwaliteit, brandgevaar, de angst en stress die dit alles veroorzaakt bij mens en dier, maar ook het toenemende aantal geweldsincidenten in de richting van hulpverleners. Er is toenemende maatschappelijke weerstand tegen vuurwerk, onder andere vanwege het grote aantal incidenten, maar ook door agressie tegen hulpverleners. Daarnaast roepen oogartsen en experts al jarenlang op tot een verbod op het afsteken van vuurwerk door particulieren.¹

Allerlei mogelijke meer of minder vergaande maatregelen om die nadelige gevolgen tegen te gaan zijn in het debat de revue gepasseerd, zoals vuurwerkverboden, inperking van afsteektijden, centrale vuurwerkshows en vuurwerkvrije zones. De constatering is ook nu weer dat alle maatregelen die tot nu toe genomen zijn niet leidden tot een oud en nieuw dat veilig en feestelijk verloopt voor al onze inwoners.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid noemt Oud en Nieuw het onveiligste feest en schrijft: 'Maatregelen die tot nu toe zijn genomen, hebben niet geleid tot een substantiële daling van slachtoffers, incidenten en schade die ontstaan als gevolg van het gebruik van vuurwerk. Frappant genoeg wordt ondanks de omvang van het aantal slachtoffers en ordeverstoringen doorgaans gesproken over een 'rustige jaarwisseling'²

De politie pleit ook al enkele jaren voor het invoeren van een verbod op consumentenvuurwerk. Korpschef Akerboom zei daarover eerder: 'een feest waarbij zoveel doden en gewonden vallen, waarbij zoveel schade is en politie wordt bekogeld, dat is een mislukking. Dat zullen we onder ogen moeten zien en daarnaast dus maatregelen moeten nemen.'³

¹ <https://www.gezondheidsnet.nl/medisch/oogartsen-pleiten-voor-vuurwerkverbod>

² <https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/6989/veiliger-jaarwisseling-riskant-vuurwerk-verbieden>

³ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2265971-korpschef-akerboom-oud-en-nieuw-wordt-slechte-traditie-van-geweld.html>

Volgens Akerboom is er al geruime tijd een opgaande lijn van geweld tegen politiemensen en hulpverleners zichtbaar, die tot steeds meer ontwrichting en tot weerstand in de samenleving leidt.⁴

Voorzitter van Brandweer Nederland Stephan Wevers zegt over alle genomen maatregelen: 'Als we de cijfers van de afgelopen jaren op een rij zetten, dan kunnen we concluderen dat alle inspanningen weinig rendement opleveren. Dit baart ons zorgen'⁵

Experts en hulpdiensten pleiten al enige tijd voor het invoeren van een totaal of gedeeltelijk verbod op consumentenvuurwerk en momenteel wordt gewerkt aan een wetsvoorstel door de Partij voor de Dieren en Groenlinks om consumentenvuurwerk landelijk te verbieden.

'Eén dag in het jaar heerst een complete normloosheid', aldus commandant van de politie Noord Nederland Vos. Hij zegt in de Volkskrant zich zorgen te maken om de gezondheid van zijn collega's. 'Eerdere jaren hoorde ik van collega's die waren bekogeld met vuurwerk dat ze dat niet meer meldden, omdat ze het erbij vonden horen. Dat kan niet. We moeten alles vastleggen. Dat is van groot belang in onze strijd met de politiek tegen dat ellendige vuurwerk.'⁶

De minister heeft aangegeven dat gemeenten zelf zones aan mogen wijzen waar het afsteken van vuurwerk verboden is. Ook in Groningen hebben we die zones aangewezen. De gemeenten (ook de gemeente Groningen) hebben in het verleden aangegeven dat alleen een landelijk verbod op consumentenvuurwerk echt zou werken om het aantal incidenten terug te dringen. Oud en Nieuw wordt hiermee een onderwerp waar mee wordt geschoven maar waar intussen niets gedaan wordt dat echt effectief is om Oud en Nieuw veilig en voor iedereen te maken.

Bovenstaande leidt ertoe dat GroenLinks en de Partij voor de Dieren de volgende vragen hebben aan het College:

- 1) Hoe hebben de vuurwerkvrije zones in de gemeente dit jaar gewerkt? Klopt het dat er in het Noorderplantsoen vernielingen zijn aangericht door middel van vuurwerk?
- 2) Hoeveel meldingen van overlast kreeg de politie dit jaar?

⁴ <https://www.ad.nl/binnenland/korpschef-akerboom-wil-harder-straffen-en-alleen-nog-veilig-siervuurwerk-in-de-verkoop~a6d92ce2/>

⁵ <https://www.ad.nl/binnenland/korpschef-akerboom-wil-harder-straffen-en-alleen-nog-veilig-siervuurwerk-in-de-verkoop~a6d92ce2/>

⁶ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/politie-maakt-zich-op-voor-operatie-van-het-jaar-jaarwisseling-lijkt-wel-oorlog~ba6880f3/>

3) Hoeveel mensen hebben zich bij huisartsenposten of het ziekenhuis gemeld met vuurwerk gerelateerd letsel en kunt u een specificatie geven van de medische kosten? Wilt u hier uitvoeriger op ingaan dan de informatie uit de jaarlijkse collegebrief 'verloop jaarwisseling'?

4) Volgens de woordvoerder van de burgemeester Hans Coenraads, is de jaarwisseling relatief rustig verlopen. Kunt u ons vertellen hoeveel kosten de gemeente heeft gemaakt? Graag een uitsplitsing naar preventieve kosten, die gemaakt zijn zoals het tijdelijk verwijderen van kledingcontainers, de extra inzet van gemeentelijk personeel, zoals de schoonmaakdiensten en de schade als gevolg van zaken als brandstichting. Wilt u hier uitvoeriger op ingaan dan de informatie uit de jaarlijkse collegebrief 'verloop jaarwisseling'?

5) Waarnemend burgemeester Remkes van Den Haag sprak van "een ongekend beslag op de totale capaciteit van zowel de politie als brandweer als schoonmaakdiensten". Hoe oordeelt u over de situatie in de gemeente Groningen en welk deel hiervan is volgens u te wijten aan particulier vuurwerk?

6) Hoeveel plastic is er dit jaar door vuurwerk in het milieu terechtgekomen?

7) Is het College het eens met de stellingname van de Onderzoeksraad voor Veiligheid dat de jaarwisseling het meest onveilige feest in de gemeente is?

8) Heeft het college kennisgenomen van het standpunt van zowel de politie als experts waar het op de jaarwisseling aankomt? Wat vindt u daarvan?

9) Hoe beoordeelt het College de lokale verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor de veiligheid van hulpverleners tijdens het uitvoeren van hun werk en van inwoners? Is het College daar voldoende in geslaagd? Zo ja, hoe komt u daartoe? Zo nee, wat moet er gebeuren?

10) Is het College van mening dat het toestaan van het afsteken van consumentenvuurwerk tot gevaarlijke situaties leidt voor inwoners, hulpverleners en dieren?

11) Is het College het eens met de analyse van de politie, brandweer en veiligheidsexperts dat het geheel of gedeeltelijk verbieden van consumentenvuurwerk de enige effectieve manier is om de jaarwisseling veilig en feestelijk voor iedereen te laten verlopen?

12) Is het College voornemens om te lobbyen bij de minister om zo'n verbod zo snel mogelijk in te voeren? Zo ja: op welke termijn wordt de gemeenteraad daarover geïnformeerd? Zo nee, is het College bereid dit op zeer korte termijn te doen?

13) Is het College bereid om, bij de evaluatie van de jaarwisseling, in overleg met hulpdiensten te onderzoeken wat de lokale effecten zouden zijn van het aanwijzen van de gehele gemeente Groningen als vuurwerkvrije zone en wat nodig is om als alternatief te bieden? Te denken valt aan een centrale show.

14) Is het College bereid om, wanneer de minister nalaat om maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat inwoners, hulpverleners en dieren veilig zijn tijdens Oud en Nieuw, lokaal en in overleg met omliggende gemeenten maatregelen te treffen zoals het aanwijzen van de gehele gemeente als vuurwerkvrije zone?

Mirjam Wijnja, GroenLinks

Kirsten de Wrede & Terence van Zoelen, Partij voor de Dieren

Marten Duit, Student en Stad